

No.

PWYLLGOR CRAFFU BYW'N IACH A GOFAL CYMDEITHASOL

Cofnodion Hybrid a gynhaliwyd ar 5 Rhagfyr, 2023.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Yr Cynghorydd J.E. Charles (Cadeirydd); Yr Cynghorydd N.C. Thomas (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr G. Ball, C.A. Cave, A.M. Collins, C.M. Cowpe, R. Fisher, E.J. Goodjohn, J. M. Norman a C. Stallard.

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr A. Asbrey, G.D.D. Carroll, W.A. Hennessy, S.M. Hanks, G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles) ac E. Williams (Aelod Cabinet dros Ofal Cymdeithasol ac Iechyd).

585 CYHOEDDIAD -

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol."

586 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan Gynghorwyr I.R. Buckley a J. Lynch-Wilson.

587 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 7 Tachwedd, 2023 fel cofnod cywir.

588 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

589 ADNEWYDDU CYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2024/25 I 2028/29 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad o gyfarfod y Cabinet ar 16 Tachwedd 2023 fel y nodwyd yn yr agenda gan Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol, gan ei gyflwyno wdyn gan y Cyfarwyddwr Gweithredol dros Gyfrifeg.

No.

Drwy gyflwyno, amlygodd y Cyfarwyddwr radd y cymhlethdod ar draws y gyfres o adroddiadau cyllid a gyflwynwyd i'r Pwyllgor o fewn ei agenda a'r heriau sylweddol a gyflwynwyd gan y gwahanol adroddiadau ar gyfer y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Cyngor yn ei chyfanrwydd. Dangosodd yr adroddiadau lefel y gorwariant o fewn y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol a oedd yn bennaf o ganlyniad i gynnydd sylweddol yn y galw am y gwasanaethau a gwmpesir gan y Gyfarwyddiaeth.

Amlygodd y Cyfarwyddwr hefyd fod adroddiad Adolygiad Lleoliadau Blynyddol Plant a Phobl Ifanc, yn ddiweddarach ar yr un agenda, yn rhoi manylion i'r Pwyllgor o ble a sut roedd arian wedi'i wario o fewn y Gwasanaethau Plant i gefnogi plant a phobl ifanc sy'n agored i niwed.

Yn dilyn cais a dderbyniwyd gan y Cyfarwyddwr, ac a gytunwyd wedyn gan y Cadeirydd, fod yr Adroddiad Sefydlogrwydd y Farchnad (Eitem 7 ar yr Agenda) yn cael ei dderbyn ar ôl Adroddiad Adolygu Lleoliadau Blynyddol Plant a Phobl Ifanc (Eitem 8 yr Agenda), nododd y Cyfarwyddwr fod Adroddiad Sefydlogrwydd y Farchnad yn adroddiad blaengar a oedd hefyd yn dangos cynnydd yn y galw am wasanaethau yn ogystal â herio demograffeg a'r rhestr o wasanaethau a datblygiadau y byddai angen i'r Cyngor eu bodloni i gefnogi ei boblogaeth yn ddigonol yn y dyfodol.

O ran sicrwydd, daeth y Cyfarwyddwr â'i gyflwyniad i ben drwy gynghori ei fod yn cael ei gydnabod gan Swyddogion bod gan yr adroddiadau uchod y potensial i dynnu Aelodau'r Pwyllgor i wahanol gyfeiriadau ond, er gwaethaf her sylweddol, roedd Swyddogion yn benderfynol o ymdrin â'r materion a gynhwysir ynddynt.

Yn dilyn hynny, gwahoddodd y Cadeirydd y Rheolwr Gweithredol ar gyfer Cyfrifeg i gyflwyno'r adroddiad a ddywedodd fod yr adroddiad wedi'i gyflwyno i'r Cabinet i adnewyddu rhagdybiaethau gwariant ac ariannu a diweddarau'r Cabinet ar y camau nesaf ar gyfer cymeradwyo'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig a phennu Cyllideb 2024/25 ym mis Mawrth 2024. Cyfeiriwyd yr adroddiad wedyn at y Pwyllgor i adolygu'r gwaith gan liniaru'r pwysau cost o fewn ei gyloch gwaith.

Trwy gyfres o sleidiau PowerPoint cefnogol, apeliodd y Rheolwr Gweithredol y Pwyllgor ar Gylch Cynllunio Cyllideb y Cyngor, amcanion Strategaeth Ariannol y Cyngor, y ffigurau ariannol heriol a ragwelir ariannol yn ogystal â dyddiadau allweddol yn y calendr ymgynghori a chymeradwyo'r gyllideb.

Byddai Cyllideb yn cael ei chyhoeddi ar gyfer ymgynghori â'r cyhoedd, busnes a chraffu ym mis Ionawr 2024 a byddai cynigion terfynol yn cael eu cyflwyno i'r Cabinet ddiwedd mis Chwefror 2024 ac yno ymlaen i'r Cyngor i'w cymeradwyo'n derfynol ar 4 Mawrth 2024 cyn y dyddiad cau statudol ar 11 Mawrth 2024.

Ychwanegodd y Swyddog mai wrth wraidd cylch gwaith y Pwyllgor oedd parhau i ganolbwyntio ar gefnogi trigolion mwyaf agored i niwed Bro Morgannwg ac felly, wrth i gynigion y gyllideb gael eu llunio, byddai angen i'r Cyngor sicrhau ei fod hefyd yn cynnig lefel o amddiffyniad trwy feddwl am gynigion trawsnewidiol fel rhan o strategaeth arbedion y Cyngor. Roedd gan swyddogion ac Aelodau fel ei

No.

gilydd gyfrifoldeb ar y cyd o ran rheoli a diogelu cyllid y Cyngor ac i sicrhau bod y cyllid da n sylw mor hygyrch a thryloyw â phosibl.

Nododd adroddiad y Cabinet y pwysau sylfaenol o £38.525M (i'r Cyngor yn gyffredinol) cyn camau rheoli, swm diwygiedig o £20.767M a bwlch cyffredinol o £10.573M ar gyfer 2024/25. Roedd gosod y gyllideb yn dibynnu ar wneud y mwyaf o reffeniw, gan gynnwys cost, ac yn y pen draw adeiladu rhaglen arbedion y gellir ei chyflawni. O ystyried maint yr her ariannol roedd gwaith eisoes wedi dechrau ar reoli a lliniaru pwysau costau a chanolbwyntiodd adroddiad y Cabinet ar y cyfanswm yn dilyn y camau cychwynol hyn.

Ychwanegodd y Swyddog mai'r gyrwyr cost allweddol oedd chwyddiant (cyflog a phris) a chynnydd digynsail yn y galw am ofal cymdeithasol ar draws y sectorau Oedolion a Phlant a Phobl Ifanc yn ogystal â galw cynyddol am ddarpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r angen am lety Digartrefedd.

Cyhoeddwyd setliad dwy flynedd gan Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2023 gyda chynnydd o 3.1% o Gyllid Allanol Cyfanreddol dangosol (CAC) ar gyfer 2024/25 a signalau twf o 1% yn unig y flwyddyn wedi hynny. Ar hyn o bryd roedd arwydd cryf iawn na ddylid disgwyl unrhyw welliant yn y setliad dangosol ar gyfer 2024/25. Roedd disgwyl i Setliad Llywodraeth Cymru gael ei gyhoeddi ar 19 Rhagfyr yn dilyn cyhoeddiad hwyr iawn gan Lywodraeth y DU ar 22 Tachwedd 2023.

I gloi, dywedodd y Rheolwr Gweithredol fod gwaith eisoes wedi'i wneud i leihau pwysau costau penodol y Gwasanaethau Cymdeithasol tra'n cynnal y dull o amddiffyn y preswylwyr mwyaf agored i niwed, fodd bynnag, roedd hyn wedi arwain at lai o ostyngiad o bwysau cost y Gwasanaethau Cymdeithasol na meysydd eraill y gyfarwyddiaeth ar draws y cyngor.

Ni nodwyd unrhyw bwysau cost penodol ar y Gwasanaethau Hamdden yn yr adroddiad, ond roedd y Cyngor yn ymwybodol o'r pwysau parhaus o ran costau rhedeg cyfleusterau ynni a hamdden.

Yn dilyn cyflwyniad y Swyddog, nododd y Cynghorydd Cave mai un o'r sylwadau a godwyd gan Arweinydd y Cyngor pan ystyriwyd yr adroddiad gan y Cabinet, oedd bod gan bawb gyfrifoldeb i graffu ar y materion cyllidebol a gyflwynwyd ac yn arbennig Aelodau Craffu wrth gyflwyno'r adroddiad yn eu Pwyllgorau Craffu perthnasol. Felly, o ystyried y ffaith bod gwariant mor sylweddol i'r Gyfarwyddiaeth o dan gylch gwaith y Pwyllgor, awgrymodd y Cynghorydd Cave y dylid gwahodd pob un o'r 54 Aelod Etholedig i edrych ar y sefyllfa gyllidebol sy'n cael ei hystyried gan y Pwyllgor Craffu Byw'n Iach a Gofal Cymdeithasol ond nododd nad oedd y Pwyllgor ei hun bob amser â'r wybodaeth gyfredol o ran ble roedd yr arian yn cael ei gyfeirio.

Yna, cyfeiriodd y Cynghorydd Cave at enghraifft flaenorol o gyfarfod gweithgor fel yr ymgymerydd ag ef gan y Pwyllgor Craffu Cartrefi a Chymunedau Diogel ynghylch digartrefedd mewn ymateb i bwysau cynyddol ar y Cyngor yn dilyn Pandemig Covid-19, ac mai prif fantais cyfarfod y gweithgor uchod oedd bod yr Aelodau Etholedig dan sylw wedi cael cryn dipyn o hyfforddiant ac felly yn rhoi

No.

dealltwriaeth fanwl o beth oedd y dilema gwirioneddol o ran y pwnc penodol. Felly, cynigiodd y Cynghorydd Cave y dylid gwneud trefniadau ar gyfer cyfarfod gweithgor ymhlith Aelodau'r Pwyllgor i gael mewnwelediad a dealltwriaeth ychwanegol o'r gwariant sylweddol a mwy ar gyfer y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol, arbedion a nodwyd, yn ogystal â chyfleoedd trawsnewidiol yn y dyfodol i Aelodau graffu ar wariant yn y dyfodol yn well.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Cave hefyd at argymhelliad (4) o fewn adroddiad y Cabinet a ofynnodd am gyflwyno'r gwaith parhaus i nodi arbedion a chyfleoedd trawsnewidiol yn yr adroddiad cyllideb neu ymgynghori ym mis Ionawr 2024. Fodd bynnag, dywedodd y Cynghorydd Cave nad oeddent yn gallu dod o hyd i unrhyw waith papur na ffynonellau gwybodaeth eraill er mwyn darganfod yn union beth oedd yr opsiynau trawsnewidiol a/neu arbedion cost.

Yn ogystal â sylwadau'r Cynghorydd Cave, dywedodd Cadeirydd y Pwyllgor eu bod hefyd wedi gofyn am adroddiad manylach o'r blaen ynghylch ble roedd arian yn mynd mewn perthynas â gwasanaethau a oedd o dan y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol yn ogystal ag adroddiad ar recriwtio Gwasanaethau Cymdeithasol.

Mewn ymateb i sylwadau dilynol y Cynghorydd Cave fod gan y Pwyllgor y capasiti a'r pŵer fel Pwyllgor i benderfynu a oedd yn dymuno sefydlu cyfarfod gweithgor er mwyn derbyn mwy o wybodaeth a darlun llawnach cyn gallu craffu'n iawn, eiliodd y Cadeirydd gynnig y Cynghorydd Cave i sefydlu cyfarfod o'r gweithgor a gofynnodd i unrhyw Aelod o'r Pwyllgor a oedd am fod yn rhan o gyfarfod y gweithgor i nodi. Mewn ymateb ac yn ychwanegol i Gadeirydd y Pwyllgor, nododd yr Is-gadeirydd, y Cynghorydd Cave, y Cynghorydd Fisher, y Cynghorydd Ball a'r Cynghorydd Norman i gyd.

Heb unrhyw sylwadau pellach, gwnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD –

(1) Y DYLID nodi'r cyfeirnod a'r adroddiad Cabinet atodedig, i adolygu'r gwaith i liniaru'r pwysau costau o dan gylch gorchwyl y Pwyllgor.

(2) Y BYDD trefniadau'n cael eu gwneud i gyfarfod gweithgor gael ei gynnal rhwng Swyddog(ion) Cyllid ac Aelodau'r Pwyllgor Craffu Byw'n Iach a Gofal Cymdeithasol, fel y cadarnhawyd yn y cyfarfod, h.y. y Cynghorwyr Charles, NC Thomas, Ball, Cave, Fisher a Norman, i gyfarfod i gael mewnwelediad a dealltwriaeth ychwanegol o wariant sylweddol a chynyddol ar gyfer y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol, arbedion a nodwyd, yn ogystal â chyfleoedd trawsnewid yn y dyfodol i Aelodau graffu'n well ar wariant yn y dyfodol, gan nodi y dylid cyfeirio unrhyw faterion / argymhellion yn ôl i'r Pwyllgor ei ystyried a bod y Cabinet yn cael ei hysbysu yn unol â hynny.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r adroddiad i sicrhau agwedd agored a thryloyw at reolaeth ariannol yn unol â'r Strategaeth Ariannol gymeradwy.

(2) Hysbysu'r Pwyllgor a'r Cabinet bod cyfarfod o Aelodau'r Pwyllgor i'w drefnu i ystyried y gwariant sylweddol a'r gwariant cynyddol ar gyfer y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol yn fanylach a bod unrhyw faterion/argymhellion yn cael eu cyfeirio'n ôl i'r Pwyllgor i'w hystyried ymlaen llaw. unrhyw argymhellion yn cael eu cyfeirio at y Cabinet gan ystyried yr amserlenni yn yr adroddiad.

590 MONITRO REFENIW CHWARTER 2 2023/24 (CGC) –

Cyflwynodd y Rheolwr Gweithredol Cyfrifeg yr adroddiad, a'i ddiben oedd cynghori'r Pwyllgor am sefyllfa Monitro Refeniw Chwarter 2 ar gyfer 2023/24.

Dywedodd y Swyddog fod y sefyllfa refeniw wedi parhau ar gyfer 2023/24 i adlewyrchu galw heriol a phwysau chwyddiant, gyda'r galw cynyddol mewn perthynas â Gofal Cymdeithasol Plant ac Oedolion a chynnydd sylweddol yng nghost lleoliadau a phe cynnau gofal. Parhaodd cymorth i Anghenion Dysgu Ychwanegol i fod yn faes o bwysau sylweddol o fewn Dysgu a Sgiliau. Roedd y Cyngor hefyd yn profi pwysau chwyddiant parhaus mewn perthynas â Thrafnidiaeth Ysgol a Chynnal a Chadw Prifffyrdd.

Ar draws y gwasanaethau roedd pwysau chwyddiant hefyd yn cael eu profi yng nghyswllt cyflogau, yn fwyaf nodedig lle'r oedd grymoedd y farchnad yn cael eu defnyddio ac o ran y bwch cyllido rhwng darpariaeth ar gyfer y dyfarniad cyflog ar gyfer 2023/24 a'r dyfarniad cyflog tebygol ar gyfer 2023/24.

Roedd yr adroddiad yn nodi defnydd cyffredinol heb ei gynllunio o gronfeydd wrth gefn o £6.768m a £6.5m arall ar gyfer ysgolion.

Roedd y Cyngor wedi nodi nifer o gamau i'w cymryd yn ystod y flwyddyn i helpu i liniaru'r gorwariant hwn sy'n dod i'r amlwg a diogelu cronfeydd wrth gefn, roedd hyn yn cynnwys rheolaethau llymach ar wariant a recriwtio ac adolygiad o'r Rhaglen Gyfalaf. Roedd y Gyfarwyddiaeth Adnoddau Corfforaethol wedi nodi tanwariant posib o £300,000 i'w wrthbwysu yn erbyn gorwariant sy'n dod i'r amlwg ac roedd tanwariant rhagamcanol o £1 miliwn yn erbyn incwm y Treth Gyngor oherwydd y casgliad a ragwelir o ôl-ddyledion, eiddo newydd, newidiadau mewn lwfansau a premiymau ar gartrefi gwag.

Roedd targedau arbedion ac effeithlonrwydd heriol wedi'u pennu ar gyfer 2023/24 ac roedd hyn yn cynnwys targed o £2.75m ar gyfer ysgolion a £4.628 miliwn o arbedion Corfforaethol.

Yna, rhoddodd y Swyddog ystyriaeth i'r Pwyllgor ar bwyntiau perthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor fel a ganlyn:

Gwasanaethau Cymdeithasol

- Parhaodd rhaglen Cyllideb y Gwasanaethau Cymdeithasol yn 2023/24 a byddai'n defnyddio cyfraniad o £1.828M o gyllid ac arbedion effeithlonrwydd ychwanegol o £81K. Cynigiwyd y dylid atgyfnerthu'r

No.

gofynion cyllido hyn yng nghyd-destun y pwysau cost sylweddol sy'n cael eu hadrodd gan y gwasanaeth yn ystod blwyddyn ariannol 2023/24 a hefyd yn y blynyddoedd i ddod, y dylid atgyfnerthu'r gofynion ariannu hyn â phwysau cost eraill y Gyfarwyddiaeth i alluogi datblygu rhaglen drawsnewid un a mwy strategol ar gyfer y blynyddoedd i ddod.

- Roedd disgwyl i gyllideb y Gwasanaethau Cymdeithasol hefyd ddefnyddio £2M o gyllid cam wrth gefn y Gwasanaethau Cymdeithasol.
- Roedd y alldro a ragwelir ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol yn 2023/24 yn amrywiad anffafriol o £8.269M y byddai angen ei liniaru gan arbedion ychwanegol a nodwyd yn ystod y flwyddyn neu'r defnydd heb ei gynllunio o gronfeydd wrth gefn, a
- Y bwriad i dynnu o gronfeydd wrth gefn ar gyfer 2023/24 oedd £4.028M gyda £5.884M arall yn angenrheidiol i wrthbwysu'r amrywiad anffafriol ychwanegol. Roedd hyn yn achosi pwysau cyllidebol sylweddol, ychwanegol y byddai angen mynd i'r afael â hwy fel rhan o gynigion cyllideb 2024/25 a byddai'n gadael balans y Gwasanaethau Cymdeithasol ar ddim.

Ymhlith y pwysau allweddol yn ogystal â'r arian wrth gefn o fewn y gyfarwyddiaeth roedd y canlynol:

- Cost gynyddol gysylltiedig â lleoli Plant a Phobl Ifanc.
- Costau cyfreithiol ychwanegol cysylltiedig â chymhlethdod a nifer cynyddol achosion gofal.
- Cynnydd yn yr oriau gofal Oedolion gofynnol, y gellir ei hesbonio'n rhannol wrth i unigolion ddychwelyd i ofal yn dilyn Covid, cynnydd yn yr achosion gofal gan ddau berson a hefyd pwysau demograffig.
- Bu'r gwasanaeth hefyd yn nodi cynnydd mewn lleoliadau preswyl a nyrsio, cynnydd mewn lleoliadau gofal uniongyrchol a seibiant, ac
- Weithiau gall cost lleoli fod ar ei uchaf ym mis Hydref ac roedd y Cyngor wedi gweld rhai gostyngiadau yng nghost gofal Oedolion ar y safle monitro diweddaraf.

Gwasanaethau Hamdden

- Nid oedd unrhyw bwysau penodol yn cael ei adrodd ar gyfer Gwasanaethau Hamdden yn ystod y cam cynllunio cyllideb presennol, fodd bynnag, efallai y bydd pwysau ynni posibl yn dod i'r amlwg yn ystod misoedd y gaeaf.

Yn dilyn cyflwyniad y Swyddog, cododd Is-gadeirydd y Pwyllgor ddau gwestiwn fel a ganlyn:

- (1) A oedd gan swyddogion cyllid y cyfle i gymryd i ystyriaeth unrhyw un o effeithiau Datganiad yr Hydref Llywodraeth y DU a oedd yn ymddangos yn barhad o gynt ac felly nid oedd y cyllidebau sy'n dod i lawr i lywodraeth leol wedi'u gwella, ac
- (2) A allai'r swyddog cyllid wneud sylwadau ar oblygiadau'r balans dim mewn cronfeydd wrth gefn ar ddiwedd y flwyddyn ariannol a goblygiadau hyn wrth symud ymlaen.

No.

Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Gweithredol Cyfrifeg nad oedd swyddogion cyllid wedi gweld unrhyw beth ffafriol fel yr oedd ar hyn o bryd mewn perthynas â Datganiad yr Hydref gan Lywodraeth y DU ac felly nid oedd disgwyl cyllid ychwanegol gan Lywodraeth y DU. Fodd bynnag, byddai hyn yn cael ei adolygu'n gyson. Mewn perthynas â'r sefyllfa cronfeydd wrth gefn fel y nodwyd gan yr Is-gadeirydd, dywedodd y Rheolwr Gweithredol fod swyddogion cyllid yn rhannu pryder yr Is-Gadeirydd yn enwedig o ystyried y ffaith y gallai'r gyllideb Gofal Cymdeithasol fod yn hynod gyfnewidiol a dim ond unwaith y gellid defnyddio cronfeydd wrth gefn yn ôl eu natur.

Diolchodd yr Is-gadeirydd i'r Swyddog am ei ymateb i'w cwestiynau yn ogystal â nodi, o ystyried yr ymrwymadau cyfreithiol/statudol oedd gan y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol mewn perthynas â darparu gofal angenrheidiol i unigolion bregus, felly ystyriwyd bod y Gyfarwyddiaeth yn wariant mawr anochel i'r Cyngor. Ychwanegodd yr Is-Gadeirydd ei fod yn ymwybodol o faint o ymdrech yr oedd swyddogion a'r Gyfarwyddiaeth yn ei gwneud yn ceisio rheoli gwariant, a oedd yn anodd iawn pan allai newid bach yn y galw am wasanaethau arwain at oblygiadau/costau cyllidebol sylweddol ynghlwm â hynny.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, gwnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD – NODI'r sefyllfa o ran Cyllideb Refeniw 2023/24 yr Awdurdod.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad i hysbysu'r Pwyllgor am yr alldro refeniw rhagamcanol ar gyfer 2023/24.

591 MONITRO CYFALAF AR GYFER Y CYFNOD 1 EBRILL I 30 MEDI 2023 (CGC) –

Roedd yr adroddiad yn darparu diweddariad am gynnydd y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2023 i 30 Medi 2023 ac yn nodi unrhyw newidiadau y gofynnwyd amdanynt i Raglen Gyfalaf 2023/24 a'r blynyddoedd i ddod.

Dywedodd y Rheolwr Gweithredol Cyfrifeg fod manylion yn ôl y cynllun wedi'u dangos yn Atodiad 1 i'r adroddiad. Rhoddodd Atodiad 2 i'r adroddiad grynoded o sefyllfa'r Rhaglen Gyfalaf yn ôl Cyfarwyddiaeth o gymeradwyaeth yng nghyfarfod y cyngor ar 6 Mawrth i 30 Medi 2023, gan gynnwys unrhyw newidiadau y gofynnwyd amdanynt o fewn yr adroddiad.

Dywedodd y Swyddog fod yr adroddiad yn nodi'r Rhaglen gymeradwy bresennol o £129.298 miliwn ond roedd yn bwysig nodi nad oedd hyn yn debygol o gael ei gyflwyno a gofynnwyd am lithriad o £18.801 miliwn. I roi sicrwydd, byddai cynlluniau'n cael eu monitro'n agos dros y misoedd nesaf a rhagwelwyd y byddai gofyn am geisiadau llithriant pellach mewn adroddiadau a gyflwynir i'r Pwyllgor yn y dyfodol.

No.

Oherwydd y sefyllfa ariannol bresennol, fel y nodir yn yr adroddiadau ariannol blaenorol ar yr agenda, roedd Rhaglen Gyfalaf y Cyngor wedi cael adolygiad. Gofynnodd yr adroddiad am newidiadau a fyddai'n rhyddhau cyllid yn ôl i gronfeydd wrth gefn y Cyngor, derbyniadau cyfalaf a ffynonellau eraill o gyllid cyfalaf i sicrhau bod cyllid yn fwy cynaliadwy a bod modd cyflawni'r Rhaglen Gyfalaf. Cynigiwyd dileu rhai cynlluniau heb eu hymrwymo a throsglwyddo arian i helpu i liniaru pwysau refeniw blynyddoedd i ddod, fel y dangosir yn y tabl isod:

Ffynhonnell Gyllido	£'000
Cronfeydd wrth gefn	2,174
Derbyniadau Cyfalaf	500
Cyllid Cyfalaf Cyffredinol	2,450
Benthyca	400
Cyfraniad Refeniw i Capital	21
Cyfanswm	5,545

Dyma'r cynlluniau heb eu cyflawni a oedd wedi'u dileu o'r rhaglen, ac a oedd o dan gylch gwaith y Pwyllgor:

- Gweithredu SWGCC – roedd ganddo falans gweddilliol bach nad oedd yn ddigon sylweddol i ddatblygu cynllun llawn, a
- Datblygiadau TG – hefyd cynllun cydbwysedd gweddilliol bach sydd wedi'i dynnu felly o'r rhaglen Gyfalaf.

I gloi, fe wnaeth y Rheolwr Gweithredol ar gyfer Cyfrifeg roi sylw i'r Pwyllgor ar nifer o eitemau sy'n berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor, fel y nodir ym mhrif gorff yr adroddiad, fel a ganlyn:

Cynlluniau Newydd

Gwasanaethau Cymdeithasol – 1) Cynllun Beiciau Trydan
Gwasanaethau Hamdden – 2) Cynnwys Uned Trin Aer yng Nghanolfan Hamdden Llanilltud, 2) Lloriau newydd yn Neuadd Chwaraeon Colcot, 3) Cynyddu cyllideb bresennol y cynllun ar gyfer Canolfan Gymunedol a Hamdden yn Belle Vue.

Cais Llithriad

Dan adran lithriad yr Amgylchedd a Thai ar gyfer Parc Cerdded Celtaidd ac Ardal Chwarae yn y Rhws.

Awdurdod dirprwyedig

Ychwanegu Cyllid Ffyniant Gyffredin Llywodraeth y DU a oedd yn cynnwys cyllid ar gyfer Parc Sglefrio y Cnap yn y Barri.

Yn dilyn cyflwyniad y Swyddog o'r adroddiad, a'r Cadeirydd yn diolch i'r swyddogion am y tri adroddiad cyllid a dderbyniwyd ar yr agenda, codwyd ymholiad dilynol gan y Cynghorydd Cave mewn perthynas â'r trydydd argymhelliad a gyflwynwyd yn yr adroddiad bod y defnydd o Bwerau Brys yn cael ei 'nodi' yn hytrach na chraffu. Dywedodd y Swyddog Gwasanaethau Democraataidd a Chraffu wrtho fod dehongliad y Cynghorydd Cave o'r argymhelliad yn gywir. Gofynnwyd i'r Pwyllgor Craffu nodi unrhyw Bwerau Brys a nodwyd yn yr adroddiad a bod y Pwerau Brys wedi'u symud yn unol â

No.

Chyfansoddiad y Cyngor ac felly roedd craffu mewn perthynas ag unrhyw Bwerau Brys wedi'i wneud ar yr adeg y codwyd y Pŵer Brys. Felly, nid oedd y Pwyllgor yn craffu ar benderfyniad y Pŵer Brys oherwydd bod y penderfyniad hwnnw eisoes wedi'i wneud.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, gwnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD –

- (1) NODI'r cynnydd a wnaed ar gyflawni Rhaglen Gyfalaf 2023/24 o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor, fel y nodir yn Atodiad 1 i'r adroddiad.
- (2) NODIdi'r defnydd o Awdurdod Dirprwyedig o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor, fel y nodir ym mharagraffau 2.45 – 2.48 o'r adroddiad.
- (3) NODI'r defnydd o Bwerau Argyfwng o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor, fel y manylir arno yn Atodiad 1 i'r adroddiad.
- (4) Y DYLID nodi'r newidiadau i Raglen Gyfalaf 2023/24 a'r Flwyddyn i'r Dyfodol o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor, fel y'u crynhoir ym mharagraffau 2.3 i 2.6 ac a adolygir ymhellach ym mharagraffau 2.14 i 2.18 o'r adroddiad.

Rheswm dros yr argymhellion

(1-4) Gyda golwg ar gynnwys yr adroddiad i hysbysu'r Pwyllgor am gynnydd y Rhaglen Gyfalaf, y defnydd o Awdurdod Dirprwyedig, y defnydd o Bwerau Argyfwng a newidiadau i'r Rhaglen Gyfalaf.

592 ADRODDIAD AR SEFYDLOGRHWYDD MARCHNAD CAERDYDD A BRO MORGANNWG 2022: CYNLLUN CYFLAWNI BLYNYDDOL (CGC) –

Morgannwg er mwyn sicrhau bod yr holl anghenion cystadleuol yn cael eu diwallu'n llawn. Er mwyn blaenoriaethu a chanolbwyntio sylw ar y meysydd angen byddai cynllun gweithredu yn cael ei ddatblygu.

Yn dilyn cyflwyniad y Swyddog o'r adroddiad, dechreuodd y Cynghorydd Cave drafod drwy ddiolch i swyddogion am adroddiad manwl a nodi, pe bai'r Cyngor yn parhau i gadw dogfen fyw o ran yr ASF, yna gobeithio na fyddai llawer i'w wneud yn 2027. Yna gofynnodd y Cynghorydd Cave, mewn perthynas â gwasanaethau trawsnewidiol, sut roedd y Cyngor yn ceisio mynd ar y blaen a darparu gwasanaethau o ansawdd uchel. Felly, gofynnodd am enghraifft o waith trawsnewidiol yr oedd y Gyfarwyddiaeth yn fwyaf balch ohono.

Mewn ymateb, dywedodd y Pennaeth Rheoli Adnoddau a Diogelu fod oedi sylweddol yn y gorffennol o ran gosod pecynnau gofal yn y farchnad gofal cartref ym Mro Morgannwg yn ystod hydref a gaeaf 2022. Er bod sefyllfa'r farchnad wedi gwella'n sylweddol erbyn hyn, a bod modd rhoi pecynnau gofal yn gyflym, roedd yn parhau i fod yn fregus ac yn faes o bwysau. Nododd y Swyddog hefyd na allai gwaith trawsnewidiol sefyll yn llonydd yn ôl ei union natur a bod y Cyngor yn

No.

parhau i edrych i mewn i feysydd fel mentrau cymdeithasol ac yn enwedig o fewn ardaloedd Bro Morgannwg a oedd yn anodd darparu gwasanaethau i fel ardal orllewinol Bro Morgannwg.

Wedi hynny adleisiodd y Cynghorydd Cave sylwadau'r swyddog o ran ymdrechion yn ardaloedd gorllewinol Bro Morgannwg, gan fod yr ardal hon yn aml yn wynebu mwy o heriau nag ardaloedd eraill ond gofynnodd am fwy o fanylion ynghylch sut roedd y gwaith trawsnewidiol yn cael ei wneud.

Wrth gyfeirio at yr enghraifft o ofal cartref yn benodol, dywedodd y Pennaeth Gwasanaeth fod gwelliannau wedi'u gwneud yn bennaf yn dilyn gwaith partneriaeth sylweddol yn y farchnad wasanaethau a dibyniaeth ar ddarparwyr preifat yn ogystal â rhwydweithiau cymorth y Trydydd Sector. Roedd staff y cyngor wedi gweithio'n agos iawn gyda darparwyr yn ei fforwm Darparwyr ac roedd y Cyngor wedi cael adborth rhagorol gan yr Arolygiaeth ar ei ymdrechion i weithio'n agos iawn gyda darparwyr yn y farchnad. Roedd cael sgysiaid gonest iawn gyda phartneriaid mewn perthynas ag anghenion y gwasanaeth a'r heriau o fewn y farchnad wedi bod yn fuddiol dros ben ac roedd y Cyngor yn parhau i weithio'n agos iawn o ran gallu canfod lle roedd pecynnau gofal cymhleth iawn. Roedd y Cyngor hefyd yn gweithio'n agos iawn gyda rhai o'r darparwyr newydd a oedd yn dod i'r farchnad. Ar gyfer ardaloedd Bro Morgannwg y gwyddys eu bod yn anoddach eu cyrraedd a darparu gwasanaethau iddynt, roedd y Cyngor wedi gwneud ei ddisgwyliadau yn glir iawn i'r darparwyr a oedd yn darparu cymorth yn y meysydd hyn.

I gadarnhau eu dealltwriaeth, rhoddodd y Cynghorydd Cave grynodedb o gyngor y Swyddog a roddwyd yn y ffaith mai'r gwaith trawsnewidiol a wnaed oedd gofyn i ddarparwyr presennol beidio cynnig cymorth i un ardal ym Mro Morgannwg yn unig ond i ehangu'r cyrhaeddiad a thrwy helpu'r darparwyr i ddeall bod angen iddynt ateb y galw yn ehangach ar draws Bro Morgannwg a oedd wedi lleihau nifer y diwrnodau yr oedd pobl yn aros amdanynt gofal cartref i fater o ddiwrnodau yn hytrach nag wythnosau neu fisoedd, y cytunodd y Swyddog â chrynodeb y Cynghorydd Cave.

Yna ychwanegodd y Cynghorydd Cave mai'r anhawster i'r Pwyllgor oedd y n aml oherwydd y ffaith bod ffigyrau'n cael eu darparu o fewn adroddiadau gwasanaeth, fodd bynnag, ni fyddai'r ffigurau'n adrodd y stori lawn o ran yr effaith ar ddefnyddwyr gwasanaethau. Diddordeb y Cynghorydd Cave, yn benodol, i waith trawsnewidiol oedd sicrhau bod ganddynt ddealltwriaeth o ble y gallai'r gwaith trawsnewidiol ddigwydd wrth symud ymlaen ar draws ardal Bro Morgannwg a dechrau sgysiaid ehangach am y problemau a oedd yn cael eu profi i ddefnyddwyr gwasanaeth ledled y Fro gyfan. Ychwanegodd y Cynghorydd Cave fod pob unigolyn yn greadigol yn ei ffordd ei hun ac felly ni fyddai gwaith trawsnewidiol yn llwyddiannus pe bai ymdrechion yn cael eu gwneud mewn seilo gan unrhyw un tîm yn y Cyngor. Felly, fel Aelod o'r Pwyllgor Craffu, roedd y Cynghorydd Cave yn chwilfrydig ynghylch sut y gallai'r Pwyllgor ganolbwyntio ar waith trawsnewidiol ychydig yn fwy.

Yna ychwanegodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol y byddai'r Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol yn hapus i ddod ag unrhyw

adroddiadau fel y gofynnwyd i'r Pwyllgor Craffu. O ran y newid trawsnewidiol mewn gofal cartref yn benodol, rhoddwyd cynllun gweithredu helaeth ar waith yr oedd swyddogion wedi'i ddatblygu yn dilyn gweithdy mewnol i arbrofi a diystyru syniadau y gellid eu datblygu a'u harchwilio ymhellach. Roedd ymestyn y rhaglen 'Eich Dewis' yn arwyddocaol o ran nifer yr unigolion a gefnogwyd drwy'r mecanwaith a hefyd ym mis Ebrill 2022 cynyddodd y Cyngor y ffioedd ar gyfer gofal cartref yn sylweddol a gafodd effaith oherwydd y ffaith bod y cynnydd yn caniatáu i ddarparwyr y Cyngor dalu mwy i'w staff a sicrhau bod y staff yn cael eu hariannu ar gyfer amser teithio rhwng ymweliadau cartref. Gwnaeth y Cyngor waith manwl hefyd drwy edrych drwy wefan pob asiantaeth i sicrhau bod yr asiantaeth yn hysbysebu'r gwasanaethau a'r ffioedd yn gywir. Nid darn o waith yr oedd y Cyngor wedi'i wneud o'r blaen oedd hwn, ond cafodd ei gynnwys fel rhan o'r cynllun gweithredu uchod ac roedd y camau llai yn gwneud gwahaniaeth mawr gyda'i gilydd.

Yna, crynhodd yr Is-Gadeirydd enghreifftiau blaenorol o waith trawsnewidiol lle'r oedd y Cyngor yn arwain y ffordd o fewn y diwydiannau perthnasol, megis y Gwasanaeth Teleofal, a oedd yn cael effaith enfawr ar ofal cartref ac yn caniatáu i unigolion aros yn ddiogel yn eu cartrefi eu hunain am fwy o amser. Hefyd, y cynllun gofal 'Camu i Lawr' yr oedd Cyngor Bro Morgannwg yn gweithio'n agos mewn partneriaeth â'r Bwrdd Iechyd Prifysgol, a oedd hefyd yn cael effaith gadarnhaol iawn. Nododd yr Is-Gadeirydd hefyd y bydd canlyniadau yn y dyfodol mewn perthynas â rhai polisiâu cenedlaethol sydd ar y gweill gan Lywodraeth y DU, megis bwriad yr Ysgrifennydd Cartref i leihau nifer y gweithwyr gofal tramor sy'n dod i mewn i'r Deyrnas Unedig, a oedd yn mynd i effeithio ar y math o gynigion gofal y gallai'r Cyngor eu darparu a byddai'n rhaid rhoi ystyriaeth ofalus iawn i hyn wrth fynd Cyfarwyddiaeth y Gwasanaethau Cymdeithasol.

Mewn ymateb, cytunodd y Pennaeth Rheoli Adnoddau a Diogelu y byddai'n rhaid i'r Gyfarwyddiaeth ystyried yn agos effeithiau unrhyw bolisiâu yn y dyfodol ar ei wasanaethau. Yn hanesyddol roedd y Cyngor wedi recriwtio nifer fach iawn o unigolion o dramor ac felly efallai y bydd polisiâu'r dyfodol yn cael mwy o effaith ar ddarparwyr preifat. Roedd hi'n rhy gynnar i ddweud beth fyddai effeithiau unrhyw bolisiâu yn y dyfodol; Fodd bynnag, roedd swyddogion eisoes yn ymwybodol o'r ffaith bod y farchnad yn fregus.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, diolchodd y Cadeirydd i'r swyddogion am yr adroddiad ac wedi hynny fe wnaeth y Pwyllgor

ARGYMHELLWYD – Y DYLLID nodi'r newidiadau i'r farchnad ers cyhoeddi Adroddiad Sefydlogrwydd y Farchnad (ASF) Caerdydd a Bro Morgannwg, yn unol â'r newidiadau allweddol a'r blaenoriaethau lleol a nodir yn yr adroddiad.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad er mwyn sicrhau bod y Pwyllgor yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am y newidiadau yn y galw ac argaeledd gwasanaethau ers cyhoeddi'r ASF yn 2022.

593 ADOLYGIAD BLYNYDDOL O LEOLIADAU GWASANAETHAU PLANT A PHOBL IFANC (CGC) –

Cyflwynodd y Rheolwr Gweithredol ar gyfer Plant Sy'n Derbyn Gofal yr adroddiad oedd yn amlinellu'r camau a gymerwyd o fewn y Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc yn ystod 2022/23 o ran darparu lleoliadau ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal (PDG) a'r camau blaenoriaeth ar gyfer 2023/24.

Lle na ellid cefnogi plant a phobl ifanc i aros o fewn eu teuluoedd agos ac roedd angen iddynt dderbyn gofal, ceisiodd y Cyngor ddarparu ystod o leoliadau addas.

Byddai trefniadau maethu gan berthynas ffurfiol yn cael eu harchwilio fel y trefniant amgen a ffefrir lle'r oedd yn angenrheidiol i'r Awdurdod Lleol rannu cyfrifoldeb rhieni neu ymyrryd wrth reoli risg a diogelu plant.

Ychwanegodd y Swyddog pan na ellid diwallu anghenion plentyn yn ddigonol trwy drefniadau sy'n berthnasau, byddai'r mwyafrif o'u hanghenion yn cwrdd orau mewn teulu dirprwyol, yn ddelfrydol gyda gofalwyr maeth mewnol ac, os na, gyda gofalwyr Asiantaeth Maethu Annibynnol lle bynnag y bo modd byw o fewn Bro Morgannwg.

Dim ond pan fo cymhlethdod a heriau anghenion plentyn neu berson ifanc yn golygu nad oedd modd iddynt fyw o fewn lleoliad teuluol neu lle'r oedd person ifanc yn ddarostyngedig i Orchymyn Llys am Remandio Diogel.

Cyfeiriodd y Swyddog at adroddiad yr Adolygiad Lleoliadau Blynyddol a dywedodd fod tudalennau 1 i 3 yn disgrifio sut roedd y maes gweithgarwch a gwariant yn heriol ac yn gymhleth yn ogystal â nifer o ddylanwadau allanol yn cael effaith sylweddol.

Roedd tudalennau 3 i 5 yn disgrifio nodau ac amcanion Strategaeth Gorfforaethol y Cyngor ar gyfer Plant sydd angen Gofal a Chymorth a oedd yn sail i waith y Gwasanaeth.

Yna tynnodd y Swyddog sylw'r Pwyllgor at dudalennau 5 trwy 7 o'r adroddiad a oedd yn rhoi gwybodaeth am nifer a natur y lleoliadau bob chwarter yn ystod 2022/23. Rhwng mis Mawrth 2022 a mis Medi 2023, roedd y boblogaeth wedi cynyddu gan 54.

Mae'r cynnydd, fel y nodwyd, yn cyd-fynd â'r gofynion cynyddol yr oedd y Cyngor wedi'u gweld mewn ardaloedd eraill o'r Isadran o ganlyniad i'r pandemig COVID-19 a'r Argyfwng Costau Byw. Gwelwyd y cynnydd mwyaf mewn lleoliadau maeth mewnol ac allanol. Roedd hyn yn adlewyrchu tuedd genedlaethol i fyny yn y galw am leoliadau maeth a chapasiti gostyngol.

Roedd mwyafrif y plant sy'n derbyn gofal ym Mro Morgannwg mewn gofal maeth a ddarparwyd gan ofalwyr mewnol a theulu a ffrindiau (gofalwyr sy'n berthnasau). Cadarnhaodd dadansoddiad poblogaeth PDG strategaeth y Cyngor i ddychwelyd plant i leoliadau yng Nghymru a, lle bo modd, o fewn ffin Bro Morgannwg. O'r naw plentyn a oedd yn aros y tu allan i Gymru ar hyn o bryd, lleolwyd un gyda

No.

pherthnasau, lleolwyd pump gyda lleoliadau allanol (AFAau) a lleolwyd tri mewn lleoliadau preswyl arbenigol. Y gobaith oedd y gallai pump person ifanc gael eu dychwelyd i'r ardal unwaith y bydd llety priodol yn cael ei nodi.

Bu cynnydd hefyd yn nifer y plant a gafodd eu rhoi mewn gofal maeth allanol o 63 ym mis Mawrth 2022 i 80 ym mis Medi 2023. Roedd y cynnydd hwn yn duedd yr oedd y Cyngor wedi'i gweld mewn blynyddoedd blaenorol o fis Mawrth 2020 lle mai dim ond 36 o blant oedd wedi'u lleoli mewn AFAau hyd at fis Mawrth 2021 pan oedd 53 wedi'u lleoli. Roedd hyn yn adlewyrchu'r galw cynyddol ar ofal maeth ac yn parhau i fod yn darged ar gyfer lleihau yn y blynyddoedd i ddod.

Roedd nifer y plant sydd angen gofal preswyl wedi aros yn gymharol sefydlog gyda dim ond rhywfaint o amrywiad dros y 18 mis diwethaf. Ar gyfartaledd, roedd 15 o blant yr oedd angen y math hwn o ddarpariaeth ar eu hanghenion cymhleth ychwanegol yn ystod y flwyddyn. Roedd y Cyngor yn ymwybodol o gymhlethdod cynyddol angen ymhlith y plant yr oedd yn eu cefnogi ar hyn o bryd. Yn ogystal â hyn, roedd y Cyngor wedi gweld costau ar gyfer lleoliadau preswyl yn cynyddu'n sylweddol.

I gloi, dywedodd y Rheolwr Gweithredol fod y gyllideb lleoli allanol gyffredinol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal wedi gorwario £228,764k a bod tudalennau 8 trwy 13 o'r adroddiad atodol yn nodi rhai o'r mentrau a'r gweithgareddau a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn flaenorol i reoli'r Gwasanaeth.

Diolchodd Is-gadeirydd y Pwyllgor i'r swyddogion am eu hadroddiad cynhwysfawr ac, yn rhinwedd eu swyddogaeth fel Aelod o Banel Rhianta Corfforaethol y Cyngor, dywedodd fod y Panel yn cael gyfeirio'n rheolaidd at y duedd amlwg i fyny oherwydd yr hinsawdd economaidd bresennol ac ôl-ffeithiau Pandemig Covid-19. Felly, croesawodd yr Is-gadeirydd y symudiad i edrych ar ffyrdd mwy mewnol o hysbysebu a gobeithio recriwtio'n ehangach ar gyfer gofalyr maeth.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, gwnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD –

- (1) NODI Adroddiad Blynyddol Adolygiad Lleoliad Blynyddol Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc Cyngor Bro Morgannwg Hydref 2023, sydd ynghlwm yn Atodiad 1 i'r adroddiad.
- (2) BOD y Pwyllgor yn derbyn adroddiad Adolygiad Blynyddol pellach o Leoliadau yn ei gyfarfod ym mis Hydref 2024.
- (3) Y DYLID cyfeirio'r adroddiad eglurhaol a'r adroddiad atodol i'r Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant.

Rhesymau dros yr argymhellion

- (1) Gan roi sylw i gynnwys yr adroddiad, rhoi cyfle i'r Aelodau oruchwylio'r swyddogaeth statudol allweddol.

No.

(2) Sicrhau bod Aelodau'n ymwybodol o unrhyw newidiadau o ran y ddarpariaeth lleoliadau ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal (PDG) a chamau gweithredu â blaenoriaeth yn y dyfodol yn flynyddol.

(3) Sicrhau bod Aelodau'r Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant hefyd yn cael cyfle i ystyried y materion yn yr adroddiad sy'n ymwneud â'u meysydd portffolio.

594 ADRODDIAD CRYNO AR DDIOGELU CORFFORAETHOL (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad o gyfarfod y Cabinet ar 16 Tachwedd 2023 fel y nodwyd yn yr agenda gan Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol.

Dywedodd y Cyfarwyddwr fod yr adroddiad cryno, canol blwyddyn, yn rhoi crynodeb o'r gweithgaredd a wnaed mewn perthynas â threfniadau Corfforaethol ar gyfer Diogelu ar draws y Cyngor, fel y caiff ei fonitro gan y Grŵp Diogelu Corfforaethol, ac i roi sicrwydd ynghylch gweithgarwch diogelu sy'n digwydd ar draws y Cyngor ers i'r fersiwn flynyddol o'r adroddiad gael ei dderbyn gan y Pwyllgor.

Yna, crynhodd y Cyfarwyddwr y datblygiadau allweddol ers i'r adroddiad gael ei dderbyn ddiwethaf gan y Pwyllgor fel a ganlyn:

- Gwelliannau mewn monitro data diogelu,
- Adolygiad o hyfforddiant Diogelu a deunyddiau cysylltiedig y Cyngor, a
- Gwelliannau yn y ffordd y rhannodd y Cyngor ddysgu ar draws y rhanbarth yn dilyn adolygiadau ymarfer plant neu oedolion difrifol.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau, gwnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD – Y DYLLID nodi'r cyfeirnod a'r adroddiad Cabinet atodedig, ar y gweithgaredd a wnaed mewn perthynas â threfniadau Corfforaethol ar gyfer Diogelu ar draws y Cyngor.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad i roi sicrwydd ynghylch gweithgarwch diogelu sy'n digwydd ar draws y Cyngor yn ogystal â sicrhau bod lefel eang o oruchwyliaeth gan Aelodau.

595 ADRODDIAD MONITRO CYNLLUN CYFLAWNI BLYNYDDOL: PERFFORMIAD CHWARTER 2 2023/24 (CGC) –

Cyflwynodd yr adroddiad perfformiad gynnydd y Cyngor yn Chwarter 2 (1 Ebrill i 30 Medi, 2022) tuag at gyflawni ei ymrwymadau Cynllun Cyflawni Blynyddol (2022/23) fel sy'n cyd-fynd â'i Amcanion Lles yn y Cynllun Corfforaethol.

Oherwydd yr heriau capasiti presennol o fewn y Tîm Perfformiad Corfforaethol, roedd fformat yr adroddiad wedi'i ddiwygio dros dro, i alluogi'r Cyngor i barhau i roi

No.

trosolwg i Aelodau Etholedig o'r cynnydd o ran cyflawni ei ymrwymadau yn y Cynllun Cyflawni Blynyddol fel sy'n cyd-fynd â chylch gwaith pob Pwyllgor Craffu.

Tynnodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol sylw'r Pwyllgor at y cyflwyniad a atodwyd yn Atodiad A i'r adroddiad, a oedd yn rhoi crynodeb o'r cynnydd yn erbyn ymrwymadau Cynllun Cyflawni Blynyddol y Cyngor ar gyfer 2023/24, fel sydd wedi'i alinio â chylch gwaith y Pwyllgor.

Nododd y Cyfarwyddwr fod tudalennau 7 ac 8 o Atodiad A yn nodi cynnydd cadarnhaol yr oedd y Cyngor wedi'i wneud o ran sut yr oedd yn gweithio gyda'i gymunedau ac yn cefnogi pobl gartref.

Heb unrhyw sylwadau na chwestiynau, gwnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD –

(1) NODI canlyniadau perfformiad Chwarter 2 a'r cynnydd tuag at gyflawni ymrwymadau Cynllun Cyflawni Blynyddol 2023/24, sy'n cyd-fynd ag Amcanion Llesiant Cynllun Corfforaethol y Cyngor o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor.

(2) Y DYLID nodi'r camau adferol sydd i'w cymryd i fynd i'r afael â meysydd o danberfformiad ac i fynd i'r afael â'r heriau allweddol a nodwyd o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Gan roi sylw i gynnwys yr adroddiad, sicrhau bod y Cyngor yn dangos yn glir y cynnydd sy'n cael ei wneud tuag at gyflawni ei ymrwymadau yng Nghynllun Cyflawni Blynyddol 2023/24 sydd â'r nod o wneud gwahaniaeth cadarnhaol i fywydau dinasyddion Bro Morgannwg.

(2) Sicrhau bod y Cyngor yn asesu ei berfformiad yn effeithiol yn unol â'r gofyniad i fodloni ei ofynion perfformiad, fel yr amlinellir yn Neddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, ac yn adlewyrchu gofyniad Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) Deddf 2015 ei fod wedi cynyddu ei gyfraniad i'r eithaf at gyflawni nodau llesiant Cymru.